

20. 5. 2010

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Tvrzení = důkaz ?

V rozhodnutí sp. zn. 26 Cdo 4940/2007 ze dne 22. října 2009 (dále jen „Rozhodnutí“) Nejvyšší soud ČR vyslovil názor, co vše může být považováno za splnění povinnosti tvrzení podle ust. 101 odst. 1 písm. a) o.s.ř. Nejvyšší soud dovodil, že povinnost tvrzení rozhodujících skutečností může být splněna „odkazem na listinu, kterou žalobce – coby důkaz – připojí k žalobě a na kterou v textu žaloby výslovně odkáže.“ Odůvodnění Rozhodnutí bylo dále podepřeno poukazem na dřívější rozhodnutí Nejvyššího soudu sp. zn. 3 Cdon 370/96 ze dne 15. května 1996, sp. zn. 29 Cdo 215/2003 ze dne 9. července 2003 a rozhodnutí sp. zn. 29 Cdo 1089/2000 ze dne 30. ledna 2003.

WEINHOLD LEGAL

Naproti tomu komentář k o.s.ř.[1] uvádí, že „nesplní-li účastník svou povinnost tvrdit skutečnosti, které jsou rozhodující z hlediska skutkové postaty právního předpisu, který má být aplikován, [...], přirozeně nemůže splnit ani svou povinnost důkazní.“ Z porovnání obou citací je zřejmé, že na rozdíl od autorů komentáře přistupuje Nejvyšší soud v Rozhodnutí při hodnocení otázky, zda v konkrétním případě byla či nebyla splněna povinnost tvrzení, výrazně benevolentněji.

Vzhledem k rozdílu ve výkladu zákona je na místě se ptát, kterého výkladu je lépe se přidržet.

Platný občanský soudní řád je stále založen na poměrně velkorysém přístupu soudu k účastníkům. Soud je povinen účastníky řízení poučovat o jejich procesních právech event. je povinen vyzývat je odstranění nedostatků, které se objeví v jejich procesních úkonech. Naproti tomu základní povinnosti účastníků jsou obecným způsobem stanoveny v o.s.ř. toliko tři, a sice povinnost tvrzení, povinnost důkazní a povinnost řídit se pokyny soudu. Je proto s podivem, že Nejvyšší soud v Rozhodnutí odpouští žalobkyni splnění jedné ze tří základních povinností, resp. dovozuje, že plnění povinnosti tvrzení může být substituováno plněním povinností důkazní. Pro zdůvodnění tohoto pardonu Nejvyšší soud odkazuje na výše citovaná rozhodnutí. Ani ta však neposkytují plnou oporou pro závěr, že tvrzení je možno nahradit důkazem. Z rozhodnutí sp. zn. 29 Cdo 215/2003 možnost substituovat povinnost tvrzení povinností důkazní nevyplývá, dovolání bylo vyhověno z důvodu, že výzva soudu k odstranění vad podání byla formální a nebylo z ní možné vyčíst, které skutečnosti má soud za nedostatečně vylíčené. Rozhodnutí sp. zn. 29 Cdo 1089/2000 se týká otázky, jaké skutečnosti mohly být uvedeny v žalobě o určení pravosti, výše nebo pořadí nevykonatelné pohledávky podle zákona o konkursu a vyrovnání – zda tyto skutečnosti musely být uvedeny v přihlášce nebo zda mohly vyplývat i z jejich příloh. Oč více je rozhodnutí sp. zn. 3 Cdon 370/96 v pozdější judikatuře Nejvyššího soudu citované, o to méně je dohledatelné.

Proč Nejvyšší soud rozhodl tak, jak rozhodl, je však (pravděpodobně) patrné až na druhý pohled. Věcně šlo o bytový spor, v němž se nájemkyně (žalobkyně) domáhala opravy elektroinstalace a plynového rozvodu v pronajatém bytě, které podle přiložených revizních zpráv nebyly schopny bezpečného provozu. Ohledně skutečností, které měly být v řízení projednány a prokázány, pak

žalobkyně odkázala na k žalobě přiložené revizní zprávy. Za této situace pak prvoinstanční soud poté, co žaloba nebyla přes výzvu doplněna, řízení zastavil. Odvolací soud jeho rozhodnutí potvrdil. V dovolání žalobkyně následně uvedla, že „*detailní vylíčení [skutku] přesahuje její reálné možnosti*“.

Ač to v Rozhodnutí není výslovně uvedeno, je z něj patrné, že v dané věci Nejvyšší soud dal zřejmě přednost posouzení věci podle principů obecné spravedlnosti a netrval na splnění jedné ze základních procesních povinností žalobkyní.

Protože ne všechny před českými soudy projednávané věci bude možné posuzovat podle principů obecné spravedlnosti bude lépe se přidršet výkladu o.s.ř. podávaného komentářem. Nejvyšší soud za výklad, podle nějž povinnost tvrzení lze nahradit povinností důkazní, zasluží výtku. V případě, že Nejvyšší soud hodlal žalobkyni vyhovět tak, aby zabránil zjevné nespravedlnosti, nepochybně tak mohl učinit poukazem na rozhodování podle principu obecné spravedlnosti; učinil tak např. v rozhodnutí sp. zn. 28 Cdo 2976/2007. Vykládat ust. § 101 odst. 1 o.s.ř. způsobem, ze kterého je *ad absurdum* možno dovodit, že žaloba a její přílohy jsou doplňovacím kvizem, který před rozhodnutím ve věci musí soud vyřešit, není cesta, kterou by se Nejvyšší soud měl ubírat.

Dan Loukota

[Weinhold Legal, v. o. s.](#)

Charles Square Center
Karlovo náměstí 10
120 00 Praha 2

tel.: +420 225 385 333

fax: +420 225 385 444

email: wl@weinholdlegal.com

[1] Bureš, J., Drápal, L., Krčmář, Z. a kol. Občanský soudní řád. Komentář. I. díl. 7. vydání. Praha : C. H. Beck 2006, 441 s., stejně i Bureš, J., Drápal, L. Občanský soudní řád I, 1.vydání, Praha : C. H. Beck 2009, 653 s.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Odpovědnost zaměstnavatele a zaměstnance v souvislosti s využitím umělé inteligence](#)
- [Nový návrh zákona o platformové práci - 2. díl: Redefinice závislé práce](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [JIŘÍ HARNACH - VEŘEJNÉ ZAKÁZKY LIVE! - ČERVEN 2026](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)

- [10 otázek pro ... Marka Šmůlu](#)
- [Souhrn významných událostí ze světa práva](#)
- [Home office v Česku, Německu a Rakousku: je česká právní úprava práce na dálku dostatečně flexibilní?](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Sdílení elektřiny v obecních projektech, změny po 1.8.2026 a zapojení bateriových úložišť](#)
- [Postoupení pohledávky na náhradu škody v pracovněprávních vztazích](#)